

Eğitim Sendikalarının 2023 Eğitim Vizyonuna İlişkin Görüşleri¹

Ömer YAŞAR² , Temel ÇALIK³ 

Makale Bilgisi	Özet
Makale Türü : Araştırma Makalesi	<p>Bu araştırmada eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri kolundaki sendikaların 2023 Eğitim Vizyonuna ilişkin görüşlerinin dikkate alınma düzeyi ortaya konularak vizyon oluşturma süreci bakımından değerlendirilmeye çalışılmıştır. Veriler doküman incelemesi yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmanın evrenini 2023 Eğitim Vizyonu hakkında internet web adreslerinde basın açıklamalarını yayınlayan sendikalardan en fazla üyeye sahip beş sendikanın basın açıklamaları oluşturmaktadır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda basın açıklamalarında ifade edilen hedefler beş tema başlığı altında sınıflandırılmıştır. Bunlar on dokuz hedeften oluşan <i>Okul Gelişim Modeli</i>; yedi hedeften oluşan <i>Öğretmen</i>, iki hedeften oluşan <i>Yönetim ve Denetim</i>; dört hedeften oluşan <i>Öğrenci</i> ve on üç hedeften oluşan <i>Öğretim Programı</i> temalarıdır. Araştırma sonucunda 2023 Eğitim Vizyonu oluşturma sürecinde ES₁, ES₂ ve ES₅'in görüşleri <i>neredeyse tamamen</i> dikkate alınmışken; ES₃'ün görüşleri <i>orta</i> düzeyde ve ES₄'ün görüşleri ise <i>neredeyse hiç</i> dikkate alınmamıştır. 2023 Vizyonu oluşturma sürecinde çoğulculuk ve kapsayıcılık ilkelerinin tam yerine getirilemediği sonucuna ulaşılmıştır. <i>Öğretmen</i> teması on iki olumsuz görüşle en fazla olumsuz görüş bildirilen tema olurken; <i>Okul Gelişim Modeli</i> teması yirmi üç olumlu görüşle en fazla olumlu görüş bildirilen tema olmuştur. En fazla değerlendirme <i>Öğretmen ve Öğretim Programı</i> temalarına yapılırken en az değerlendirme <i>Öğrenci, Yönetim ve Denetim</i> temalarına yapılmıştır.</p>
Geliş : 1 Şubat 2022	
Kabul: : 9 Mart 2022	
Yayın: : 30 Haziran 2022	
Anahtar Kelimeler : 2023 eğitim vizyonu; eğitim sendikaları; basın açıklaması	

Evaluations of the Teacher Unions' on 2023 Education Vision

Article Information	Abstract
Article Type : Research Article	<p>In this research, the level of consideration of the views of the unions in education, education, training and science services branch regarding the 2023 Education Vision was revealed and tried to be evaluated in terms of the vision creation process. The data were collected by document analysis method. The universe of the research consists of the public statements of five unions, which have the highest number of members from the unions that publish their public statements on the 2023 Education Vision on their web addresses. Content analysis method was used in the analysis of the obtained data. As a result of the analysis, the targets expressed in public statements are classified under five theme headings. These are the <i>School Development Model</i> consisting of nineteen targets; <i>Teachers</i> consisting of seven targets; <i>Administration and Supervision</i> consisting of two targets; <i>Students</i> consisting of four targets and <i>Teaching Program</i> consisting of thirteen targets. As a result of the research, the views of ES₁, ES₂ and ES₅ were <i>almost completely</i> taken into account in the process of creating the 2023 Education Vision; ES₃'s views were <i>moderate</i> and ES₄'s views were <i>hardly</i> taken into account. In the process of creating the 2023 Vision, it was concluded that the principles of pluralism and inclusiveness could not be fully fulfilled. Teacher contact was the most negatively reported theme with twelve negative opinions. While the most evaluations were made for the <i>Teacher</i> and <i>Teaching Program (curriculum)</i> themes, the least evaluation was made for the <i>Student</i> and <i>Administration and Supervision</i> themes.</p>
Received : 1 February 2022	
Accepted : 9 March 2022	
Published : 30 June 2022	
Keywords : 2023 education vision; teacher's union; public statements	

Giriş

Vizyon gelecekte olmak istenilen durumun zihinsel bir görüntüsüdür ve mevcut durumun değiştirilmesi anlamına gelir. Vizyon, örgütün gelecekte ne olacağına ilişkin stratejik bir bakış ve kurgulama (Balç, 2005); örgüte ilişkin düşlenen geleceği tasarlayabilme (Erçetin, 2000); sahip olunan değerlerin anlam ve yansıması ile zihinde çizilen bir tablo (Özden,

¹ Bu çalışma, birinci yazara ait doktora tezinden üretilmiştir.

² Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, omeryasar81@hotmail.com

³ Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, temelc@gazi.edu.tr

Kaynakça Gösterimi: Yaşar, Ö. ve Çalık, T. (2022). Eğitim sendikalarının 2023 eğitim vizyonuna ilişkin görüşleri. *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 13-25. DOI: <https://doi.org/10.47479/ihead.1066675>

Citation Information: Yaşar, Ö. & Çalık, T. (2022). Eğitim sendikalarının 2023 eğitim vizyonuna ilişkin görüşleri. *Ihlara Journal of Educational Research*, 7(1), 13-25. DOI: <https://doi.org/10.47479/ihead.1066675>

2008) olarak tanımlanabilir. Vizyonun varlığı tüm kurumlar için olduğu kadar eğitim kurumunun politikalarına ve uygulamalarına yol göstermek ve tutarlılık sağlamak açısından da önemli bir işleve sahiptir. Eğitim politikasının belirlenebilmesi için öncelikle bir vizyona ve bu vizyonun paylaşılmasına ve desteklenmesine ihtiyaç vardır (Mingat & Tan, 2003).

Vizyon ifadesini belirleme görevi liderindir. Karizmatik liderlerin yönetiminde, vizyon, liderin bir görüşü olarak tepeden inme olabilir. Ancak çağdaş yönetim tarzında daha sistematik bir yaklaşımla belirlenmektedir. Bu çerçevede vizyonu belirlemek için tüm sosyal paydaşların etkileşimi sağlanmaya çalışılır (Gölbaşı, 2018). Vizyon, liderler grubunun ürünü olma ve çalışanlarca paylaşılma ve anlaşılma derecesine göre kabul görür. Bu nedenle vizyonun belirlenmesinin yanında, hayata geçirilme yönünden kabullenilmesinin önemi büyüktür. Bundan dolayı vizyon belirleme süreci uzlaşma ve ekip çalışmasına dayanmalıdır. Vizyon ifadesi gizli bir belge değildir. Kurumun karakterini ve amaçlarını nakletmenin en önemli aracıdır. Bu nedenle kapsamlı bir biçimde çalışanlara, müşterilere, iş birliği yapılan kurum ve kuruluşlara ve diğer paydaşlara aktarılmalıdır (Gölbaşı, 2018, s.11). Etkili bir vizyon oluşturma süreci için şu özellikler önerilmektedir: Kısalık, anlaşılabilirlik, geleceğe yönelim, kararlılık, zorluk, soyutluk, arzu edilebilirlik ve ilham yeteneğidir (Kantabutra, 2020, s.9).

Vizyon oluşturma süreci, vizyona bağlı oluşturulacak strateji, plan ve uygulamaların başarısını etkilemektedir. Paydaşların görüşlerinin dikkate alınması, uygulamaların başarı olasılığını artıracaktır. Eğitim alanında geliştirilen vizyonun sahiplenilmesi için öncelikle vizyon oluşturulurken ilgili tarafların görüşlerinin dikkate alınması gerekmektedir. Alınan ya da alınacak kararın sonuçlarından etkilenen toplumdaki her kesimin, karar alma süreçlerine katılması, alınan kararların uygulanabilirliği açısından önemlidir. Eğitim alanında alınacak karar(lar)ın etkilediği ve alınan karar(lar)ı etkileyen pek çok özel ve resmi kuruluş, kişi ve grup bulunmaktadır. Söz konusu bu tarafların karar sürecindeki rolleri, aralarındaki ilişkiler ve etkileşimleri zaman içinde değişen karmaşık özellikler gösterebilir. Alınacak karar(lar)ın konu ve iş alanına ya da kararın etkileme kapsamına göre ilgili taraflar yerel, ulusal ve uluslararası düzeylerde tanımlanabilir. Örneğin yerel düzeydeki taraflar; eğitim yöneticileri, okul yöneticileri, denetçiler, yerel politikacılar, yerel Sivil Toplum Örgütleri (STÖ), öğretmenler, veliler, öğrenciler, yerel işletmeler biçiminde ifade edilirken Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), üniversiteler, konu ile ilgili bakanlıklar, politikacılar ulusal düzeydeki taraflar olarak tanımlanabilir (Şirin, 2009).

Dublin’de yapılan OECD Üst Düzey Eğitim Yetkilileri Toplantısında “Eğitimde ulusal hedefler, eğitim camiası ve hükümetin içindeki ve dışındaki pek çok grubun bakış açılarını yansıtmalıdır” vurgusu ile hükümet dışı grupların önemsenmesi gereği belirtilmektedir (OECD, 2003). Bu durum STÖ’lerin karar süreçlerine katılması anlamı taşımaktadır. STÖ’ler basın açıklamaları, toplantılar, kültürel organizasyon, sergiler vb. ile kamuoyunu doğrudan etkilemeye çalışmaktadır. Diğer taraftan, çalıştay, sempozyum, rapor, bilimsel ürünler (kitap, süreli yayın) görüş metinleri, lobi faaliyetleri, yöneticiler ile birebir görüşmeler, vb. ile MEB, yasama süreci ve kamuoyu üzerinde doğrudan etkileme süreçleri işletmektedirler. STÖ tarafından kamuoyuna yönelik doğrudan yapılan çalışmaların açıklamaların ve değerlendirmelerin etkileri olduğu söylenebilir. Böylece STÖ tarafından yönetim erkleri üzerinde bir baskı oluşturulmaktadır (Şirin, 2009). STÖ’ler arasında eğitim sendikaları da yer almaktadır. Eğitim sendikalarının, eğitim politikalarının oluşturulmasındaki etkileri ve kamuoyunu yönlendirme işlevleri dikkate alındığında eğitim vizyonu hakkındaki görüşlerinin incelenmesi önemlidir. Çünkü eğitim sendikaları farklı bakış açılarıyla sorunların çözümünü temsil edebilecek bir vizyonun oluşturulmasına katkı yapabilecek potansiyele sahiptirler. Eğitim sendikalarının eğitim vizyonu hakkında görüşlerinin incelenmesi, eğitim vizyonunun kapsayıcılığı, temsiliyeti, etkililiği hakkında ipuçları sunarak yalnızca eğitim alanında değil herhangi bir alanda vizyon oluşturma sürecinin daha etkili hale getirilmesine katkı yapabilir.

Türk Eğitim Sisteminde yaşanan sorunları çözmeye yönelik girişimlerin birbiriyle uyumunu sağlayacak olan temel unsur ortak vizyona ulaşma bilincinin eğitim paydaşlarınca benimsenmesidir (Fidan, 1999). Vizyon daha iyi bir gelecek vaadidir. Bu nedenle sorunların çözümü kapsamında varılacak yeri gösterir. Bu çerçevede eğitim alanında geliştirilecek vizyonun, mevcut eğitim sorunlarını dikkate almadan geliştirilmesi mümkün değildir. Türk Eğitim Sisteminin mevcut durumunu inceleyen Gedikoğlu (2005, s.71), sorunların yapısal nedenlerden kaynaklandığını ve bir boyutunun da siyasi sebepler ile paylaşılan ve sahiplenilen vizyon eksikliği olduğunu belirtmektedir. Özellikle eğitim alanında bir önceki düzenlemenin sonuçları görülmeden yapılan yeni düzenlemeler her defasında yeni sorunlara yol açmakta ve sistemi içinden çıkılmaz bir hale getirmektedir. Türkiye’de partiler üstü bir eğitim politikasına ihtiyaç bulunmaktadır. Hükümetten hükümete değişen politikalar büyük kaynak israfına da sebep olmaktadır. Özyılmaz (2013) çalışmasında, Türk eğitim sisteminin temel sorunlarını “Öğrenme öğretme süreci ve eğitimin millileştirilmesi sorunu, ortaöğretime geçiş ve yükseköğretime geçiş sorunu, öğretmen yetiştirme ve istihdam sorunu, eğitimin finansmanı sorunu, eğitimde kamu ve özel okulların yeri sorunu, çağdaş anlamda teftiş sorunu, öğrenci kişilik hizmetleri sorunu, eğitimde program geliştirme sorunu, eğitimin yönetimi sorunu, uzmanlardan yararlanmama sorunu, eğitime ideolojik yaklaşım sorunu” olarak sıralamaktadır. Bir başka çalışmada yapısal müdahaleler ve istikrarsızlık, okul öncesi eğitimin yaygınlaşmaması, temel eğitimde okullaşma, sınıf geçme, ilköğretimden ortaöğretime geçiş, ortaöğretimde okul türleri, meslekî liselerin ortaöğretimdeki payı, ortaöğretimden yükseköğretime geçiş, yeni müfredat ve finansman, millî eğitim sisteminin organizasyonu alanlarında sorunlar bildirilmiştir (Gür & Çelik, 2009). Özmantar ve Aktaş (2018) ise “Öğretmenlerin mesleki gelişimini sürdüremediği, atama sorunlarının olduğu ve maddi sıkıntılar yaşandığı, okullardaki çalışma koşullarının elverişsiz olduğu, öğrencilerin yoğun şekilde sınav stresi yaşadığı, disiplin sorunlarının olduğu, ailelerin sosyo ekonomik düzeyinin düşük olduğu, yönetici atama ve yetiştirme sorunlarının yaşandığı, yöneticilerin yönetim

becerisinin yetersiz olduğu, okul-veli iletişimde sorunlar yaşandığı ve velilerin ilgisiz olduğu, okul binalarının fiziki mekân ve unsurlarının öğrenci gelişim seviyesine uygun olmadığı, binaların mimari yapısının elverişsiz olduğu, eğitime ayrılan bütçenin yetersiz olduğu, eğitim programlarının bölgesel farklılıklar dikkate alınarak hazırlanmadığı, içerik sorunlarının görüldüğünü ve öğretmenlerin öğretim programını yeterince tanımadığını, nitelikli öğretmen yetiştirilemediğini” bildirmişlerdir. Uluslararası öğrenci değerlendirme çalışmalarında Türkiye’nin performansı bir başka sorun olarak belirtilebilir. “Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı” olan PISA, “Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması” olan TIMSS ve “Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Araştırması” olan PIRLS çalışmalarında Türkiye uluslararası ortalamaların altında yer almaktadır. Ulusal düzeyde yapılan değerlendirme sınavlarında da öğrenci edininlerinin hedeflenen düzeylerin gerisinde kaldığı saptanmaktadır (MEB, 2003; MEB, 2016; MEB, 2019). Sorunlara yönelik çözüm girişimleri arasında lise öğreniminin 4 yıla çıkarılması, sözleşmeli öğretmenlik, 4 + 4 + 4 eğitim reformu, Fatih projesi, LGS yerine OKS, OKS yerine SBS, SBS yerine TEOG sınav sistemlerinin getirilmesi sıralanabilir. Ancak bu girişimler sorunların çözümü için yeterli olmamıştır (TEDMEM, 2019).

Eğitim alanında yaşanan sorunların çözümüne yönelik olarak 2023 Eğitim Vizyon Belgesi “Mutlu Çocuklar Güçlü Türkiye” sloganıyla 2018 yılında kamuoyu ile paylaşılmıştır. Söz konusu belgede vizyonun felsefi temelleri ve 2023 yılına kadar gerçekleştirilecek hedefler yer almıştır. Bu çerçevede 18 faaliyet alanında 37 amaç ve 127 hedef belirlenmiştir. 2023 Eğitim Vizyonu açıklanmadan önce paydaşların görüşlerini belirtmesi için bir portal açılmış ve görüşler alınmıştır. Eğitim sendikaları da 2023 Eğitim Vizyonunda nelerin olması gerektiğiyle ilgili raporlarını MEB’e iletmışler ve web sayfalarında kamuoyu ile paylaşmışlardır (<https://www.ebs.org.tr/>, <https://turkegitimsen.org.tr/>, <https://egitimsen.org.tr/>, <https://www.egitimis.org.tr/>, <https://www.aes.org.tr/>). Bu kapsamda paydaşların görüşlerinin ne ölçüde vizyon belgesine yansıtıldığını incelemek mümkündür. Literatür taraması, 2023 Eğitim Vizyon Belgesine ilişkin eğitimin çeşitli paydaşlarının görüşleri temelinde çalışmalar yapıldığını göstermiştir (Baltacı & Coşkun, 2019; Doğan, 2019; Duran & Kurt, 2019; Köç & Ünal, 2018; Özer, 2018; Solak, 2019). Bu çalışmalar arasında eğitim sendikalarının görüşlerini inceleyen bilimsel bir çalışmaya erişilememiştir. Eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri kolundaki sendikalar eğitimin önemli bileşenlerinden biridir. Farklı bakış açıları temsil eden eğitim sendikalarının 2023 Eğitim Vizyon Belgesine ilişkin görüş ve değerlendirmelerinin incelenmesi, eğitim politikalarının oluşturulmasına da katkı sağlayabilir. Politikaların oluşturulması, uygulanması ve değerlendirilmesinde STÖ işlevi dikkate alındığında 2023 Eğitim Vizyon Belgesi örneğinde eğitim sendikalarının görüşlerinin ne ölçüde dikkate alındığının bilinmemesi hem araştırma alanı için hem de uygulama alanı için bir problemdir.

Problem cümlesi

Eğitim sendikalarının 2023 Eğitim Vizyonuna ilişkin görüşleri ne ölçüde dikkate alınmıştır?

Alt problemler

1. 2023 Eğitim Vizyonuna ilişkin eğitim sendikalarının görüşleri tematik olarak nasıl sınıflandırılabilir?
2. 2023 Eğitim Vizyonunun içeriğinde eğitim sendikalarının onayladıkları ve onaylamadıkları hedefler nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma nitel araştırma türünde olup veriler doküman incelemesi yöntemi ile toplanmıştır. İslamoğlu (2011) nitel araştırmayı, “Sosyal olguları bağlı oldukları ve içinde yer aldıkları ortamda doğal görünüşleriyle gözlem, görüşme ya da belgeleri değerlendirmek yoluyla bilgi edinme ve bu bilgileri analiz ederek kuram geliştirme” olarak tanımlanmaktadır. Doküman incelemesi, nitel araştırmalarda belge incelemesi, arşiv kayıtları ve çeşitli materyalin araştırma konusu veriyi toplama ve çözümlene işlemidir (Gürbüz & Şahin, 2018). Dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynaklarıdır. Dokümanlar yazılı, görsel ve fiziksel her türlü materyali içermektedir. Romanlar, gazeteler, günlükler, aşk şarkıları, mektuplar, intihar notları, spam mesajları, semboller, logolar, araçlar, polis tutanakları, öğretmen-veli görüşme notları, ders planları, basın açıklamaları, radyo-televizyon programları, finans kayıtları, kamu raporları vb. dokümanlar başlığı altında listelenebilir (Durdu, 2016). Bu araştırmada kullanılan doküman analizi tekniği ise, araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır. Bu tür çalışmalarda araştırmacı, ihtiyacı olan veriyi gözlem veya görüşme yapmaya gerek kalmadan tek başına bir veri toplama yöntemi olarak kullanabilir (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2021 yılı istatistiklerine göre eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri iş kolunda en fazla üyeye sahip (Eğitim Bir-Sen, Türk Eğitim-Sen, Eğitim-Sen, Eğitim-İş, Anadolu Eğitim Sen) ve 2023 Eğitim Vizyonu açıklandıktan hemen sonra internet web sayfalarında basın açıklamalarını yayınlayan Eğitim Bir-Sen, Türk Eğitim-Sen, Eğitim-Sen, Eğitim-İş ve Anadolu Eğitim Sen sendikalarının basın açıklamaları oluşturmaktadır. Evren sayısının düşük olmasından dolayı bu beş sendikanın hepsi örnekleme dahil edilmiştir. 2023 Eğitim Vizyonunun 23 Ekim 2018 tarihinde kamuoyuna duyurulmasından sonra Eğitim Bir-Sen, Türk Eğitim-Sen, Eğitim-Sen, Eğitim-İş ve Anadolu Eğitim Sen bu konuyla ilgili basın açıklamaları yapmış ve internet sayfalarında bu basın açıklamalarını yayınlamışlardır. Araştırma dokümanları bu sendikaların web sitelerinden elde edilmiştir. Çalışmada sendikalar (ES₁), (ES₂), (ES₃), (ES₄) ve (ES₅) şeklinde kodlanmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik çözümlemesi iletişim içeriğinin, genellikle önceden belirlenmiş sınıflamalar (kategoriler) çerçevesinde sistematik olarak gerçekleştirilmesini sağlayan bir araştırma tekniğidir. İçerik gazete haberleri veya yazıları olabileceği gibi televizyon haberleri, filmleri, radyo programları, sinema filmleri kısacası her türlü içerik olabilir. Metinsel, görsel, işitsel belgeler içerik çözümlemesi tekniğiyle çözümlenebilir (Geray, 2004, s.133). İçerik analizi; bir veya birçok metnin içindeki sözcüklerin, kavramların, deyimlerin, karakterlerin veya cümlelerin varlıklarını belirlemek ve onları sayısallaştırmak için kullanılır (Kızıltepe, 2017). Araştırmada eğitim sendikalarının web sitelerindeki basın açıklamaları içerik analiziyle incelenmiş, içerikte geçen hedefler kod olarak alınmış ve bu kodlardan da temalara ulaşılmıştır.

Bu araştırmada, 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde yer alan hedeflerden eğitim sendikalarının hakkında görüş belirttikleri toplam hedef sayısı temel alınarak, eğitim sendikalarının görüşlerinin dikkate alınma oranları ve düzeyleri hesaplanmıştır. Bu kapsamda sendikaların görüş belirttikleri hedef sayısı farklı olduğu gibi olumlu ya da olumsuz görüş belirttikleri hedefler de farklıdır. İlgili sendikanın olumsuz görüş bildirmesine rağmen 2023 Vizyon Belgesinde yer alan hedef, sendika görüşünün dikkate alınmadığı şeklinde kabul edilmiştir. Olumlu görüş bildirilen ve 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde yer alan hedef ise bu konuda ilgili sendikanın görüşünün dikkate alındığını göstermektedir. Böylece bir sendika için görüşlerinin dikkate alınma oranı “olumlu görüş bildirilen hedef sayısının toplam görüş bildirilen hedef sayısına oranı” ile hesaplanmıştır. Her bir sendika için bu hesaplamının yapılmasının ardından hesaplanan oranlar beşli ölçeğe dönüştürülerek dikkate alınma düzeyleri bulunmuştur. Sendikaların görüşlerinin 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde dikkate alınma düzeylerini yorumlarken %0-20 arası *neredeyse hiç* dikkate alınmamış, %21-40 arası *az* dikkate alınmış, %41-60 *orta* düzeyde dikkate alınmış, %61-80 *çok* dikkate alınmış ve %81-100 *neredeyse tamamen* dikkate alınmış ifadeleri kullanılmıştır.

Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışmaları

Bu araştırmanın geçerliliği iç ve dış geçerlilik olarak iki yönden ele alınmıştır. Kavramlar kapsamında oluşturulan temalarla elde edilen sonuçların birbirleriyle ilişkisi ve içerikle bütünlük oluşturup oluşturmaması dikkate alınmasıyla iç geçerlilik sağlanmış. Kaynaklardan elde edilen verilerin içeriğe uygun olup olmadığı ve bulguların içerikle tutarlılık gösterip göstermediği incelenmiş ve temaların araştırma sorularıyla ilişkili olarak oluşturulması sağlanarak araştırmada iç geçerlilik sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırma örnekleminin araştırma evrenini temsil edip etmediği; araştırmaya uygun olup olmadığı dış geçerliliği ortaya koymuştur.

Bu araştırmanın güvenirliliği ise iç ve dış güvenirlilik (Yıldırım & Şimşek, 2016, s. 272) olmak üzere iki yönden ele alınmıştır. Veriler birden fazla araştırmacı tarafından toplanıp analiz edilerek ortak bir uzlaşma noktası sağlanmış ve böylelikle iç güvenirlilik sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca elde edilen veriler doğrudan alıntılama yoluyla herhangi bir yorum katılmadan hedef kitleye sunulmuş ve araştırma verilerinin açıklanması ve yorumlanması daha sonraya bırakılmıştır. Araştırma süreci açık ve ayrıntılı bir biçimde açıklanarak ve araştırmadan elde edilen sonuçların verilere bağlı olduğu ortaya koyularak dış güvenirlilik sağlanmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde Eğitim Sendikalarının 2023 Eğitim Vizyonuna İlişkin basın açıklamalarından içerik analiziyle elde edilen kodlar ve kodları temel alarak ulaşılan temalar Tablo 1’de verilmiştir. Tablo 2’de sendikaların onayladıkları ve onaylamadıkları hedefler ve sendikaların kendi arasında uzlaştıkları ve uzlaşmadıkları kodlar verilmiştir. Tablo 3’te ise Eğitim sendikalarının görüşlerinin 2023 Vizyon Belgesine yansımaya oranları verilmiştir.

Eğitim Sendikalarının 2023 Eğitim Vizyonuna İlişkin Görüşlerinin Tematik Sınıflaması

Eğitim sendikaları basın açıklamalarında *Okul Gelişim Modeli* temasıyla ilişkili on dokuz hedef, *Öğretim Programı (Müfredatı)* temasıyla ilişkili on üç hedef, *Öğretmen* temasıyla ilişkili sekiz hedef, *Öğrenci* temasıyla ilişkili dört hedef, *Yönetim ve Denetim* temasıyla ilişkili iki hedef hakkında değerlendirme yapmışlardır. En fazla görüş bildirilen tema *Okul Gelişim Modeliyle* ilişkili olurken en az görüş bildirilen tema *Yönetim ve Denetim* teması olmuştur.

Bazı hedeflere sendikaların tamamı görüş bildirirken bazı hedeflere sadece bir sendika görüş bildirmiştir. *Öğretmen* temasıyla ilişkili hedeflere yirmi yedi, *Öğretim Programı (Müfredat)* temasıyla ilişkili hedeflere yirmi yedi, *Okul Gelişim Modeline* temasıyla ilişkili hedeflere yirmi altı, *Öğrenci* temasıyla ilişkili hedeflere beş, *Yönetim ve Denetim* temasıyla ilişkili beş eğitim sendikası değerlendirme yapmıştır. En fazla değerlendirme *Öğretmen* ve *Öğretim Programı* temalarına yapılırken en az değerlendirme *Öğrenci* ve *Yönetim ve Denetim temalarına* yapılmıştır.

Tablo 1: ES₁, ES₂, ES₃, ES₄, ES₅'in 2023 Eğitim Vizyonuna İlişkin Değerlendirmelerinin Tematik Sınıflaması

Tema Kodlar	Eğitim Sendikaları	f	
Okul Gelişim Modeli	Okul gelişim modeli.	ES ₁ , ES ₅	2
	Okul gelişimi için bütçe tahsis edilmesi.	ES ₁ , ES ₂	2
	Tasarım-Beceri atölyelerinin kurulması.	ES ₁ , ES ₅	2
	Sınavla öğrenci alan okulların azaltılması	ES ₁ , ES ₅	2
	Veriye dayalı yönetim	ES ₁ , ES ₅	2
	Özel öğretimin kamu kaynaklarıyla desteklenmesi	ES ₃ , ES ₄	2
	Okullar arası başarı farkının azaltılması.	ES ₁ , ES ₂	2
	Rehberlik ve psikoloji danışmanlık hizmetlerinin yeniden tanımlanması	ES ₁	1
	Kariyer rehberliği sistemi kurulması	ES ₁	1
	Okulların fiziksel altyapılarının iyileştirilmesi	ES ₂	1
	Okulların niteliğinin artırılması	ES ₂	1
	Bilimsel çalışmaları derleme, sonuçlar, raporlar çıkarmak için birim oluşturulması	ES ₁	1
	Şartları elverişsiz okulların kaynak planlamasında öncelikli hale getirilmesi	ES ₁	1
	Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere yönelik hizmetlerin kalitesinin artırılması	ES ₁	1
	Yeterlik temelli ölçme değerlendirme sistemi.	ES ₁	1
	Eğitim kalitesinin artırılmasında ölçme-değerlendirme yöntemlerini etkinleştirme	ES ₁	1
	Eğitim malzemeleri komisyonunun kurulması	ES ₁	1
	Dijital eğitim ve öğretim içeriği geliştirme	ES ₁	1
%15'lik hazine kesintisinin %1'e düşürülmesi	ES ₅	1	
Frekans Ara Toplamı		26	
Öğretmen	Sözleşmeli öğretmenliğin zorunlu görev sürelerinin kısaltılması	ES ₁ , ES ₂ , ES ₃ , ES ₄ , ES ₅	5
	Öğretmenlik meslek kanunu çıkarılması	ES ₁ , ES ₂ , ES ₃ , ES ₄ , ES ₅	5
	Ücretli öğretmenlerin ücretlerinin iyileştirilmesi	ES ₁ , ES ₂ , ES ₃ , ES ₄ , ES ₅	5
	"Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı" getirilmesi	ES ₁ , ES ₂ , ES ₃ , ES ₄	4
	Elverişsiz koşullardaki öğretmenler ve okul yöneticileri için teşvik mekanizması	ES ₁ , ES ₂ , ES ₅	3
	Kariyer uzmanlık alanları yapılandırılması	ES ₁ , ES ₂	2
	Kariyer basamakları lisansüstü mesleki uzmanlık programları düzenlenmesi	ES ₁ , ES ₅	2
Frekans Ara Toplamı		27	
Yönetim ve Denetim	Eğitim yöneticiliğine ilişkin liyakat vurgusu.	ES ₁ , ES ₂ , ES ₃ , ES ₄	4
	Teftiş ve rehberlik hizmetlerinin yeniden yapılandırılması	ES ₁	1
Frekans Ara Toplamı		5	
Öğrenci	Teneffüs süresinin artırılması	ES ₁ , ES ₂	2
	İkili eğitimin sona erdirilmesi	ES ₁	1
	Öğle yemeği verilmesi	ES ₁	1
	Pansiyonların kapasitesinin artırılması	ES ₁	1
Frekans Ara Toplamı		5	
Öğretim Programı (Müfredat)	Ders saatlerinin azaltılması	ES ₁ , ES ₂ , ES ₃ , ES ₄ , ES ₅	5
	5 yaş erken çocukluk eğitimi zorunlu olması.	ES ₁ , ES ₂ , ES ₃ , ES ₅	4
	Ders çeşitliliğinin azaltılması	ES ₁ , ES ₃ , ES ₅	3
	"Değer" odaklı eğitim anlayışı.	ES ₁ , ES ₃ , ES ₄	3
	Mizaç ve yetenek temelli yaklaşım	ES ₁ , ES ₅	2
	Müfredata yönelik çalışmalar.	ES ₁ , ES ₂	2
	Özel yetenekli çocuklarımızın yeteneklerinin keşfedilmesi	ES ₁ , ES ₅	2
	Alan eğitimlerinin 9.sınıfta başlaması.	ES ₅	1
	Öğrencilerin sosyal ve kültürel faaliyetlerde yer alması.	ES ₂	1
	Yaz dönemlerinde oyun temelli gelişim etkinliklerinin olduğu yaz-okulu programı	ES ₃	1
	Özel yetenek alanında yapısal dönüşüm.	ES ₁	1
	Mizaç ve yetenek temelli tanıma.	ES ₁	1
	Mesleki ve teknik eğitimin güçlendirilmesi	ES ₂	1
Frekans Ara Toplamı		27	
Frekans Genel Toplamı		90	

Eğitim Sendikalarının 2023 Eğitim Vizyonunun İçeriğinde Onayladıkları ve Onaylamadıkları Hedefler

Tablo 2'ye göre ES₁ otuz üç, ES₂ on dört, ES₃ altı, ES₄ bir, ES₅ on dört hedefi onayladığı açıklamıştır; ES₁ beş, ES₂ üç, ES₃ beş, ES₄ yedi, ES₅ iki hedefi ise onaylamadıklarını açıklamıştır. “Ücretli öğretmenliğin ücretlerinin iyileştirilmesi” hedefini tüm sendikalar onaylamadıklarını ifade etmişlerdir. “Sözleşmeli öğretmen istihdamının esnetilmesi” hedefini de dört sendika (ES₂, ES₃, ES₄, ES₅) onaylamadıklarını ifade etmiştir. “Eğitim yöneticiliğine ilişkin liyakat vurgusu” hedefini üç sendika (ES₁, ES₂, ES₃) onayladıklarını ifade etmiştir. “Öğretmenlik meslek kanununu çıkarılması” hedefini beş sendika (ES₁, ES₂, ES₃, ES₄, ES₅) onayladıklarını açıklamıştır. “Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı” hedefini üç (ES₂, ES₃, ES₄) sendika onaylamadıklarını ifade etmiştir. 2023 Eğitim Vizyonu ile ilgili en fazla görüşü yirmi sekiz görüşle ES₁ belirtmiştir; en az görüşü ise yedi görüşle ES₄ belirtmiştir.

Okul Gelişim Modeli temasındaki hedeflere ilişkin yirmi üç onaylıyorum iki onaylamıyorum değerlendirmesi yapılmıştır. *Öğretmen* temasındaki hedeflere ilişkin on beş onaylıyorum on iki onaylamıyorum değerlendirmesi yapılmıştır. *Yönetim ve Denetim* temasındaki hedeflere ilişkin dört onaylıyorum bir onaylamıyorum değerlendirmesi yapılmıştır. *Öğrenci* temasındaki hedeflere ilişkin dört onaylıyorum bir onaylamıyorum değerlendirmesi yapılmıştır. *Öğretim Programı* temasındaki hedeflere ilişkin yirmi iki onaylıyorum altı onaylamıyorum değerlendirmesi yapılmıştır. En fazla “onaylıyorum” değerlendirmesi yapılan tema *Okul Gelişim Modeli* olurken en fazla “onaylamıyorum” değerlendirmesi yapılan tema *Öğretmen* teması olmuştur.

Tablo 2: ES₁, ES₂, ES₃, ES₄, ES₅'in 2023 Eğitim Vizyonu Değerlendirmeleri

Tema	Kodlar	ES ₁	ES ₂	ES ₃	ES ₄	ES ₅	√	×	
Okul Gelişim Modeli	Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere yönelik hizmetlerin kalitesinin artırılması	√					1		
	Kariyer rehberliği sistemi kurulması	√					1		
	Okul gelişimi için bütçe tahsis edilmesi	√	√				2		
	Okul gelişim modeli	√				√	2		
	%15'lik hazine kesintisinin %1'e düşürülmesi					√	1		
	Özel öğretimin kamu kaynaklarıyla desteklenmesi			×	×			2	
	Okulların fiziksel altyapılarının iyileştirilmesi		√				1		
	Şartları elverişsiz okullar kaynak planlamasında öncelikli hale getirilmesi	√					1		
	Okulların niteliğinin artırılması		√				1		
	Okullar arası başarı farkının azaltılması	√	√				2		
	Tasarım-Beceri atölyelerinin kurulması	√				√	2		
	Veriye dayalı yönetim	√				√	2		
	Bilimsel çalışmaları derleme, sonuçlar, raporlar çıkarmak için birim oluşturulması	√					1		
	Sınavla öğrenci alan okulların azaltılması	√				√	2		
	Eğitim malzemeleri komisyonunun kurulması.	√					1		
	Dijital eğitim ve öğretim içeriği geliştirme.	√					1		
	Yeterlik temelli ölçme değerlendirme sistemi.	√					1		
	Eğitim kalitesini arttırmak için ölçme ve değerlendirme yöntemlerini etkinleştirme	√					1		
	Ara Toplam √		14	4	-	-	5	23	2
		×	-	-	1	1	-	2	
Öğretmen	Sözleşmeli öğretmenliğin zorunlu görev sürelerinin kısaltılması.	√	×	×	×	×	1	4	
	Öğretmenlik meslek kanunu	√	√	√	√	√	5		
	Kariyer uzmanlık alanları yapılandırılması	√	√				2		
	Ücretli öğretmenlerin ücretlerinin iyileştirilmesi	×	×	×	×	×		5	
	“Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı” getirilmesi	√	×	×	×		1	3	
	Mesleki gelişim programlarının tasarlanması.	√					1		
	Elverişsiz koşullardaki öğretmen ve okul yöneticileri için teşvik mekanizması	√	√			√	3		
	Kariyer basamakları lisansüstü mesleki uzmanlık programları düzenleme	√				√	2		
Ara Toplam √		7	3	1	1	3	15	12	
	×	1	3	3	3	2	12		
Denetim	Teftiş ve rehberlik hizmetlerinin yeniden yapılandırılması	√					1		
	Eğitim yöneticiliğine ilişkin liyakat vurgusu.	√	√	√	×		3	1	
	Ara Toplam √		2	1	1	-	-	4	1
	×	-	-	-	1	-	1		

Tablo 2'nin devamı

Tema	Kodlar	ES ₁	ES ₂	ES ₃	ES ₄	ES ₅	√	×
Öğrenci	Teneffüs süresinin arttırılması	√	√				2	
	Pansiyonların kapasitesinin arttırılması	×						1
	İkili eğitimin sona erdirilmesi	√					1	
	Öğle yemeği verilmesi	√					1	
	Ara Toplam √	3	1	-	-	-	4	1
	×	1	-	-	-	-	1	
Ders Programı (Müfredat)	Ders saatlerinin azaltılması	×	√	√	×	√	3	2
	Ders çeşitliliğinin azaltılması	×		√		√	2	1
	Öğrencilerin sosyal ve kültürel faaliyetlerde yer alması.		√				1	
	Özel yetenek alanında yapısal dönüşüm.	√					1	
	“Değer” odaklı eğitim anlayışı.	√		×	×		1	2
	Mizaç ve yetenek temelli tanıma.	√					1	
	Mizaç ve yetenek temelli yaklaşım	√				√	2	
	5 yaş erken çocukluk eğitimi zorunlu olması.	×	√	√		√	3	1
	Müfredata yönelik çalışmalar.	√	√				2	
	Mesleki ve teknik eğitimin güçlendirilmesi		√				1	
	Alan eğitimlerinin 9.sınıfta başlaması.					√	1	
	Yaz dönemlerinde oyun temelli gelişim etkinliklerinin olduğu yaz okulu programı			√			1	
	Rehberlik ve psikoloji danışmanlık hizmetlerinin yeniden tanımlanması	√					1	
	Özel yetenekli çocuklarımızın yeteneklerinin keşfedilmesi	√				√	2	
	Ara Toplam √	7	5	4	-	6	22	6
	×	3	-	1	2	-	6	
Genel Toplam √	33	14	6	1	14	68	22	
	×	5	3	5	7	2	22	

ES₁'in basın açıklamalarında konuyla ilgili onayladığı hedeflerin bazıları aşağıda sunulmuştur:

“İkili eğitimin sona erdirilmesi, okul gelişim modeli ekseninde okullara bütçe tahsisi, şartları elverişsiz olan okullara ilave kaynak tahsisi, öğrencilere öğle yemeği verilmesi, her bir okulda tasarımlar-beceri atölyesi kurulması gibi son derece yerinde yaklaşımlara ilişkin eylem adımlarının zamana yayılmış bir bütçeyle ilişkilendirilmesi, belgenin güvenilirliğini daha da arttıracaktır.” (ES₁)

“Müfredatın öğrencilerin ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda esnek, modüler ve uygulamalı olarak iyileştireceği hedefi, her bir öğrencinin ilgi, yetenek ve mizacını öne çıkaracak olması ve bu doğrultuda kendisine verilecek eğitimden mümkün olan en yüksek faydayı elde edebilmesi adına olumlu bir yaklaşımdır.” (ES₁)

ES₁'in basın açıklamalarında konuyla ilgili onaylamadığı hedeflerin bazıları aşağıda sunulmuştur:

“Ücretli öğretmenlerin ücretleri iyileştirilecektir eylem adımı, bizatihi kendi içinde ücretli öğretmenlik uygulamasının sona erdirilmeyeceği/erdirilemeyeceği gibi bir ön kabulü içermektedir. Oysa ücretli öğretmenlik, öğretmen açığının somut bir tezahürüdür. Eğitim sisteminin hemen her alanına ilişkin köklü dönüşüm öngören bir vizyon belgesinin öğretmen açığı sorununa kalıcı bir çözüm getirmeksizin ücretli öğretmenliğe bel bağlamasının izahı mümkün değildir.” (ES₁)

“Ortaöğretimde ders sayılarının ve saatlerinin azaltılmasının bağlı etkilerine ilişkin herhangi bir öngörünün ve beklentinin ortaya konmaması, sistem, uygulama ve süreç değişikliklerinin personele ve haklarına yönelik değerlendirme yapılmasından kaçınılması, sürecin yürütülmesini olumsuz etkileyecek bir eksikliklerdir. Eğitim çalışanları üzerinde hak kaybı doğuracak adımların kabulü mümkün değildir.” (ES₁)

ES₂'in basın açıklamalarında konuyla ilgili onayladığı hedeflerin bazıları aşağıda sunulmuştur:

“En önemli taleplerinden birisi Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun çıkarılmasıdır. Sendikamız bu kanunun çıkarılarak, öğretmenlik mesleğinin şartlarının yeniden düzenlenmesinin sağlanmasını, öğretmenliği “ben de yapabilirim” diye düşüneceği bir meslek olmaktan çıkarılmasını istemektedir. Nitekim MEB'in Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun çıkarılması için çalışma başlatacağını açıklaması büyük bir adımdır.” (ES₂)

“Okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmamasının büyük bir hata olduğunu, okullaşma oranlarına olumsuz etki yapacağını, okul öncesine yapılan yatırımları azaltacağını dile getirmiştik. Bu

noktada okul öncesinin zorunlu eğitim kapsamına alınması pedagojik açıdan doğru bir karar olmuştur.” (ES₂)

ES₂'nin basın açıklamalarında konuyla ilgili *onaylamadığı* hedeflerin bazıları aşağıda sunulmuştur:

“... sözleşmeli, ücretli öğretmenliğin kaldırılmasını, tüm öğretmenlerin kadrolu ve sadece KPSS'ye dayalı olarak atamasını talep etmektedir. Ne yazık ki, bu yöndeki uyarılarımız MEB tarafından dikkate alınmamış, 4+2 çakalı çalışma modeli 3+1 şeklinde esnetilmiştir. Dolayısıyla, sözleşmeli öğretmenliğin esnetilmesi, bu öğretmenlerimizin aile birliği, sağlık durumu özrü nedeniyle tayin isteyememeleri sorununu devam ettirecek, aileler yine parçalanacak, çocuklar uzun süre anne ya da babalarını görmeden büyüyecek, sağlık sorunları giderek artacaktır.” (ES₂)

“Aynı şekilde ücretli öğretmenliğe de karşıyız. Türkiye’de geçtiğimiz yıl sendikamızın yaptığı araştırmaya göre 63 bin 656 ücretli öğretmen görevlendirilmesi yapılmıştır. Bu durum, ücretli öğretmenliğin neredeyse kalıcı istihdam haline dönüştürüldüğünün en net göstergesidir. Girdiği ders başına ücret alan, hiçbir hakkı ve hukuka sahip olmayan, güvencesiz çalıştırılan, hatta 2 yıllık meslek yüksekokulu mezunlarının bile ücretli öğretmen olabildiği bu istihdam modeli, Türk eğitim sistemine kalitesizliği getirmektedir. Hal böyleyken vizyon belgesinde ücretli öğretmenliğin kaldırılması yerine ücretli öğretmenlerin ücretlerinin iyileştirileceğinin ifade edilmesi, ücretli öğretmenliği meşrulaştırılması anlamına gelmektedir. Türk Eğitim-Sen olarak, ücretli öğretmenlerin ücretlerine iyileştirme yapılması değil, ücretli öğretmenliğin tedavülden kaldırılmasını istiyoruz. Türk Eğitim-Sen olarak ister adı sözleşmeli ister ücretli olsun kadrolu öğretmenlik dışındaki tüm istihdam modellerine karşıyız.” (ES₂)

ES₃'ün basın açıklamalarında konuyla ilgili *onayladığı* hedeflerin bazıları aşağıda sunulmuştur:

“Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk tarafından açıklanan Vizyon Belgesi’nde yer alan, zorunlu ders saat ve çeşitlerinin azaltılması, beş yaş erken çocukluk eğitiminin zorunlu olması, yaz dönemi oyun temelli eğitim vb. gibi hiç kimsenin itiraz etmeyeceği olumlu hedefler yer almaktadır.” (ES₃)

ES₃'ün basın açıklamalarında konuyla ilgili *onaylamadığı* hedeflerin bazıları aşağıda sunulmuştur:

“Belge’de sözleşmeli öğretmenlerin görev süresinin kısaltılması ile ilgili çalışma yapılacağı belirtilirken, Cumhurbaşkanı’na konuşmasında sözleşmeli öğretmenlerin görev sürelerini 4+2 yıldan 3+1 yıla indireceğini açıklamıştır. Oysa yapılması gereken, eğitimde, sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik başta olmak üzere, her türlü güvencesiz istihdam uygulamasına son verilmesi, bütün öğretmenlerin ve yardımcı hizmetlilerin kadrolu olarak atanmasıdır.” (ES₃)

ES₄'ün basın açıklamalarında konuyla ilgili *onayladığı* hedeflerin bazıları aşağıda sunulmuştur:

“Öğretmenlik Meslek Kanununun yıllardır olması istenmektedir ancak Meslek Kanunu hayata geçirilirken iş güvencesinin korunması ve çalışanların performans türü uygulamaya maruz bırakılmaması önemlidir.” (ES₄)

ES₄'ün basın açıklamalarında konuyla ilgili *onaylamadığı* hedeflerin bazıları aşağıda sunulmuştur:

“Özel sektör ve sivil toplum iş birlikleriyle eğitim kurumlarının finansmanına destek sağlanacaktır. Okul Aile Birliği gelirleri yeni bir yapıya kavuşturulacaktır. Eğitime ve okullarımıza bağış yapacak kişilerin farklı miktar, tema ve yöntemle bağış yapabilmesi için il ve bakanlık düzeyinde bir yapı kurulacak, mevzuat, yazılım ve erişim düzenlemeleri yapılacaktır. İfadeleri eğitimin finansmanının yine hayırseverlere ve velilere yükleneneğinin göstergesidir. Kaldı ki sanayi ile iş birliği adı altında öğrencisi ve öğretmeni ile aktif çalışan meslek liselerimizin sanayi kuruluşlarına devredilerek özel okullara dönüştürülmesi, kadrolarının tasfiye edilmesi kabul edilemez.” (ES₄)

ES₅'in basın açıklamalarında konuyla ilgili *onayladığı* hedeflerin bazıları aşağıda sunulmuştur:

“Temel becerilere ilişkin zorunlu derslerin korunması şartıyla zorunlu ders saatleri ve çeşitleri azaltılarak; çocuklarımızın ilgi, yetenek ve mizaçlarına yönelik gelişimleri için kurulacak tasarım-beceri atölyeleri desteklediğimiz ve olumlu bulduğumuz bir uygulamadır.” (ES₅)

ES₅'in basın açıklamalarında konuyla ilgili *onaylamadığı* hedeflerin bazıları aşağıda sunulmuştur:

“Öğretmenler arasında kadrolu-sözleşmeli ayrımı kabul edilemez. Sorunu iyi tespit edemezsek çözümü de yanlış yerde arıyoruz demektir. Daha önce denenmiş ve başarısız olmuş bir sistemi ısrarla uygulamak yanlıştır. Çalışma gücünü çekilen yerlerde öğretmen tutmanın yolu TEŞVİK ile birlikte adil ve öngörülebilir bir yer değiştirme sistemidir. Her ne kadar 4+2 olan sözleşmeli öğretmenlerin buldukları yerde kalma süreleri 3+1 olarak düzenlense de Anadolu Eğitim Sendikası sözleşmeli öğretmenliğe tamamen karşıdır. Nitekim vizyon belgesi içerisinde çalışma gücünü çekilen bölgelerde çalışan öğretmen ve okul idarecilerine tazminat verileceği açıklanmıştır. Hangi bölgelere, hangi hizmet alanlarına ne kadar ücret verileceği belli olmamakla birlikte bu teşvik gereklidir. Bu tazminatın yanında adil ve öngörülebilir bir yer değiştirme sistemi getirilirse sözleşmeli öğretmenliğe gerek kalmayacaktır. Öğretmenin merkezde olduğu bir sistemde 4 yıl boyunca eşinden ve çocuğundan ayrı eğitim hayatına devam eden öğretmen düşünülemez.” (ES₅)

Eğitim Sendikalarının Görüşlerinin 2023 Eğitim Vizyon Belgesine Yansıma Oranları

Tablo 3, eğitim sendikalarının görüşlerinin 2023 vizyon belgesine yansıma oranlarını göstermektedir. Tabloya göre 2023 Eğitim Vizyonu oluşturma sürecinde ES₁, ES₂ ve ES₅'in görüşleri neredeyse tamamen dikkate alınmışken; ES₃'ün görüşleri orta düzeyde ve ES₄'ün görüşleri ise neredeyse hiç dikkate alınmamıştır.

Tablo 3: Eğitim Sendikalarının Görüşlerinin 2023 Vizyon Belgesine Yansıma Oranları

Sendika	Olumlu Görüş Bildirilen (Onaylanan) Hedef Sayısı	Toplam Görüş Bildirilen Hedef Sayısı	Dikkate Alınma Oranı	Dikkate Alınma Düzeyi
ES ₁	33	38	%86.84	Neredeyse Tamamen
ES ₂	14	17	%82.35	Neredeyse Tamamen
ES ₃	6	11	%54.54	Orta
ES ₄	1	8	%12.5	Neredeyse Hiç
ES ₅	14	16	%87.5	Neredeyse Tamamen

Tablo 3, Eğitim Sendikalarının 2023 vizyon belgesine ilişkin ilgisini de göstermektedir. 2023 Vizyon Belgesine en çok ilgili olan sendika ES₁ (38 görüş) ardından ES₂ (17 görüş), ES₅ (16 görüş) gelmektedir. Bildirilen görüş sayısı ile dikkate alınma oranlarının ilişkili olduğu görülmektedir. Görüş bildirme sayısı arttıkça dikkate alınma oranlarının arttığı gözlemlenmektedir. Tablo 3 ve Tablo 1 verileri birlikte dikkate alındığında toplam 137 hedeften 45 hedefe ilişkin görüş bildirildiği ve bu hedefler içinde eğitim sendikalarının yoğunlaştığı hedef sayısının yedi olduğu fark edilmektedir. Eğitim sendikalarının yoğunlaştığı hedefler sözleşmeli öğretmenlik, meslek kanunu, ücretli öğretmenlik, uzmanlık programı, eğitim yöneticiliğinde liyakat, ders saatlerinin azaltılması ve erken çocukluk eğitiminin beş yaş grubunun zorunlu öğretim dâhil edilmesi hedefleri oluşturmaktadır. Yalnızca bir sendikanın görüş bildirdiği hedef sayısı ise 22'dir. Yalnızca bir sendikanın görüş bildirdiği hedefler arasında okulların niteliğinin artırılması, yeterlik temelli ölçme ve değerlendirme sistemi, öğle yemeği verilmesi, mesleki ve teknik eğitimin güçlendirilmesi gibi hedefler yer almaktadır. Bu hedefler birlikte düşünüldüğünde sendikaların hedef kitlesi olan öğretmenlikle ilgili hedeflere ilginin yoğunlaştığı fakat öğrencilerle doğrudan ilgili hedeflerde ilginin azaldığı dikkati çekmektedir. Bu durum sendikaların henüz eğitimi bütünüyle kapsama alma bakımından gelişmeye ihtiyaçları olduğu hem de Vizyon geliştirme sürecine eğitim sendikalarının dahil edilmesinde etkili olunamadığı biçiminde yorumlanabilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri kolundaki sendikaların 2023 Eğitim Vizyonuna ilişkin görüşlerinin dikkate alınma düzeyi ortaya konularak vizyon oluşturma süreci bakımından değerlendirilmeye çalışılmıştır. Yapılan analiz sonucunda basın açıklamalarında ifade edilen hedefler beş tema başlığı altında sınıflandırılmıştır. Bunlar on dokuz hedeften oluşan *Okul Gelişim Modeli*, yedi hedeften oluşan *Öğretmen*, iki hedeften oluşan *Yönetim ve Denetim*, dört hedeften oluşan *Öğrenci* ve on üç hedeften oluşan *Öğretim Programı* temalarıdır.

2023 Eğitim Vizyonu oluşturma sürecinde ES₁, ES₂ ve ES₅'in görüşleri neredeyse tamamen dikkate alınmışken; ES₃'ün görüşleri orta düzeyde ve ES₄'ün görüşleri ise neredeyse hiç dikkate alınmamıştır. Baskın şekilde üç sendikanın görüşleri dikkate alınmıştır. Sendikaların görüşlerinin dikkate alınma düzeylerindeki bu farklılık farklı bakış açılarıyla tartışılabilir. Kahraman ve Karip'in (2019) "Türkiye'de sivil toplum kuruluşlarının eğitim politikalarına etkileri" isimli çalışmalarında da belirli STK'ların eğitim alanındaki ilişkilerinde etki güçlerinin daha fazla olduğu vurgulanmıştır. Bazı STK'ların ise karar alıcılar üzerinde etki güçlerinin olmadığı bildirilmiştir. Mevcut çalışmanın sonucu ile örtüşmektedir. Bu durum, vizyon oluşturmada çoğulculuk ilkesine uygun değildir. Vizyonun kapsayıcı olması ve farklı görüşlerin dikkate alınması, vizyon hedeflerinin uygulanabilirliğini güçlendirir. Tersine belirli kesimlerin dikkate alınıp diğerlerinin göz ardı edilmesi vizyonun sahiplenilmesini zayıflatır (Mingat & Tan, 2003). Yine bu çalışmada STK'ların eğitim

politikaları üzerindeki etkilerine ilişkin algılamalarında ve karar alıcılarla eğitim alanındaki ilişkilerinde; yaklaşımları, talepleri ve güçlerinde farklılıklar olduğu ortaya çıkmıştır. Avcı (2021) tarafından yapılan “Milli eğitim kararlarında sendikal etkiler: Memnuniyet ve Kaygılar” araştırmasında da öğretmenlerin çoğunluğunun Milli Eğitim Bakanlığının yönetsel kararlarında sendikaların etkili olduğu ifade edilmiştir. Bir kurumun vizyonunu belirlemek için tüm sosyal paydaşların geri bildirimine gereksinim vardır (Gölbaşı, 2018). Vizyonun belirlenmesi sürecindeki katılım, vizyonun gerçekleştirilme sürecini etkilemektedir. Çünkü bir kararın etkileyeceği birey ya da gruplar o kararın alınmasına ne kadar çok katılırsa, kararın uygulanmasını da o kadar kolaylaştırır ve destekler (Bursalıoğlu, 2005).

Mevcut çalışmada *öğretmen* teması yirmi yedi, *öğretim programı* teması yirmi yedi ve *okul gelişim modeli* teması yirmi altı görüşle en fazla görüş ifade edilen temalardır. *Yönetim ve Denetim* teması beş, *Öğrenci* teması beş görüşle en az görüş bildirilen temalar olmuştur. Eğitim sendikalarının 2023 Vizyon Belgesindeki belirli hedeflere odaklanmaları henüz eğitimin tamamını kapsayamadıklarına işaret etmektedir. Hedef kitlesi olan öğretmenler olduğundan eğitim sendikalarının pragmatik bir yaklaşımla özellikle öğretmenlerle ilgili konularla ilgilendikleri çıkarımı yapılabilir. Bununla birlikte vizyon oluşturma süreci açısından sendikaların sürece etkin şekilde dahil edilemediği çıkarımı da yapılabilir. 2023 Vizyon hedeflerine ilişkin görüşlerin oluşturulması ve ortak platformlarda tartışılması talebi, sendikaların daha kapsamlı görüş bildirmelerini sağlayabilirdi. 2023 vizyon hedeflerinin kamuoyu ile paylaşılması, ilgili tarafların görüşlerini bildirme talebi anlamında yorumlanmamış olabilir. Daha net bir şekilde eğitim paydaşlarının vizyon hedeflerine ilişkin görüşlerini gerekçeleriyle birlikte oluşturmaları talep edilebilirdi.

Öğretmen teması sendikaların en çok olumsuz görüş belirttikleri tema olmuştur. Olumsuz görüşlerin odaklandığı hedef “sözleşmeli öğretmen istihdamının esnetilmesi” hedefidir. Sendikalar bu hedefin uygun olmadığını ifade etmiştir (ES₂, ES₃, ES₄ ve ES₅). Eğitim sendikaları sözleşmeli öğretmen istihdamına ilişkin olarak “eğitimde, sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik başta olmak üzere, her türlü güvencesiz istihdam uygulamasına son verilmesi, bütün öğretmenlerin ve yardımcı hizmetlilerin kadrolu olarak atanması gerektiği” görüşünü belirtmişlerdir. Köç ve Ünal (2018) tarafından yapılan çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonuna yönelik görüşlerinin incelenmiş ve sözleşmeli öğretmenlik uygulamasının alternatifi olarak tüm öğretmenlerin aynı statüde yer alması gerektiği görüşünü saptamışlardır.

“Öğretmen atamalarında mülakat ve güvenlik soruşturması” uygulamasının devam etmesi ile ilgili dört sendika bu uygulamayı onaylamadıklarını ve son verilmesi gerektiğini ifade etmiştir (ES₂, ES₃, ES₄ ve ES₅). ES₂ mülakatın tamamen kaldırılması gerektiğini ve atamaların sadece KPSS üstünlüğüne göre yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Koşar, Er, Koşar ve Kılınç (2018) öğretmen atamalarında sözlü sınav uygulamasını atanmış olan ve atanması yapılmayan katılımcıların görüşlerine dayalı olarak incelemişlerdir. Çalışmalarında sözlü sınav uygulamasıyla öğretmenlerin değersizleştirildiğini, sözlü sınavın öğretmen niteliğine herhangi bir katkı sağlamadığını ve mesleğin geleceğine ilişkin kaygı oluştuğunu tespit etmişlerdir.

Okul Gelişim Modeli teması yirmi üç olumlu görüşle en fazla *olumlu* görüş bildirilen tema olmuştur. Bu yirmi üç olumlu görüşün on dört tanesi ES₁, dört tanesi ES₂, beş tanesi ES₅’ten gelmiştir. Okul temelli gelişim modelinin sendikalar tarafından olumlu karşılanmasının sebeplerinden biri okulların mevcut işleyişinin değiştirilme girişimi olabilir. Sendikaların, okulun mevcut işleyişinden memnun olmadığı ve değiştirilmesi gerektiğine inandıkları çıkarımı yapılabilir. Koç (2020) tarafından okul gelişim modeli projesinden beklentiler konulu çalışmada okul yöneticilerinin görüşlerini betimlemişlerdir. Okul yöneticileri etkili okul olma yolunda modelin birçok olumlu yönü bulunduğunu ifade etmişlerdir. *Okul Gelişim Modeli* teması içinde yer alan “Tasarım-Beceri atölyelerinin kurulması” hedefine iki sendika olumlu görüş bildirmiştir. Gülhan (2021) tarafından yapılan “Okul paydaşlarının tasarım beceri atölyelerine yönelik beklentilerine dayalı görüşlerin değerlendirilmesi” isimli çalışmada da Tasarım-Beceri atölyelerinin genel anlamda olumlu karşılandığı tespit edilmiştir.

Ders Programı teması içinde yer alan “Ders saatlerinin ve çeşitliliğinin sayısının azaltılması” hedefine üç sendika olumlu yaklaşmış (ES₂, ES₃ ve ES₅) ve bu değişimi desteklediklerini ifade etmişlerdir. Köç ve Ünal (2018) tarafından yapılan çalışmada da “ders saatlerinin ve çeşitliliğinin sayısının azaltılması” öğretmenler tarafından olumlu bulunmuştur. Üç sendikanın basın açıklamalarına bakıldığında “Okul öncesi eğitimin zorunlu olması” hedefine katıldıkları ve destekledikleri görülmektedir (ES₂, ES₃, ES₅). Sak, Şahin-Sak, Öneren-Şendil ve Taşkın (2020) tarafından eğitim paydaşlarının okul öncesi eğitimin zorunlu olmasına ilişkin görüşleri tespit edilmiştir. Anılan çalışmada katılımcıların büyük çoğunluğunun okul öncesi eğitimin zorunlu olması gerektiği düşüncesine sahip olduğu tespit edilmiştir.

Yönetim ve Denetim teması içinde yer alan “eğitim yöneticiliğine ilişkin liyakat vurgusu” dört sendika tarafından desteklenmiştir (ES₁, ES₂, ES₃ ve ES₅). Akyıldız, Filiz ve Kayser (2019) tarafından yapılan çalışma sonucunda, okul yöneticilerinin okul yöneticiliğine atama işlemlerinde yazılı sınav ve nesnel ölçütlerin birlikte kullanılmasını, okul yöneticiliğinin mesleki uzmanlık becerisine dayalı profesyonel bir kariyer alanı olarak yapılandırılmasını ve okul yöneticiliğinde yatay ve dikey kariyer uzmanlığının getirilmesini çoğunlukla destekledikleri tespit edilmiştir.

Bu çalışmanın sonunda eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri kolundaki sendikaların 2023 Eğitim Vizyonu ile ilgili farklı görüşlere sahip oldukları saptanmıştır. 2023 Vizyonu oluşturma sürecinde çoğulculuk ve kapsayıcılık ilkelerinin tam yerine getirilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Sendikaların olumsuz görüş belirttiği hedeflerin 2023 vizyon belgesinde yer alması, vizyon oluşturma sürecinin etkili işletilmediğinin bir göstergesi olarak değerlendirilmiştir. Sendikalar

açısından ulaşılan en temel sonuç ise sendikaların yalnızca hedef kitlesi olan öğretmenler üzerine odaklandığı fakat eğitimin diğer önemli bileşenlerine öğretmenlere olduğu gibi ilgi göstermediği değerlendirilmiştir.

Araştırma sonuçlarından hareketle politika belirleyicilerin vizyon geliştirme sürecini daha etkili yönetebilmeleri adına kapsayıcılık ve çoğulculuk ilkelerini dikkate almaları önerilmektedir. Araştırma alanı açısından eğitim sendikalarının öğretmenleri doğrudan ilgilendiren meseleler dışında eğitimin farklı alanlarına yönelik ilgi göstermemeleri üzerinde inceleme yapılması önerilmektedir.

Kaynaklar

- Akyıldız, S., Filiz, T. & Kayser, V. (2019). Okul müdürlerinin 2023 Vizyon belgesinde yer alan yöneticilerin mesleki gelişimlerine ilişkin düzenlemelere yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 793-826.
- Anadolu Eğitim-Sen (2018). *MEB 2023 Eğitim vizyonu değerlendirmesi*. <https://www.aes.org.tr/haber-1002-meb-2023-egitim-vizyonu-degerlendirmesi.html> adresinden erişilmiştir.
- Avcı, Y. E. (2021). Milli eğitim kararlarında sendikal etkiler: Memnuniyet ve Kaygılar. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (79), 1235-1247.
- Balcı, A. (2005). *Eğitim Yönetimi Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Tek Ağaç.
- Baltacı, A. & Çoşkun, M.K. (2019). 2023 Eğitim Vizyon belgesine ilişkin öğretmen algısı. *HAYEF: Journal of Education*, 16(2), 130-155.
- Bursalıoğlu, Z. (2005). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem Akademi.
- Doğan, S. (2019). 2023 Eğitim vizyonu belgesine ilişkin okul yöneticileri ve öğretmen görüşleri. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 8(2), 571-592. <http://dx.doi.org/10.30703/cije.550345>.
- Duran, E. & Kurt, M. (2019). 2023 Eğitim Vizyonuna ilişkin öğretmen görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3(1), 90-106.
- Durdu, L. (2016). Veri toplama yöntemleri. M. Yaşar Özden & L. Durdu (Eds.), *Eğitimde üretim tabanlı nitel araştırma yöntemleri* içinde (s.93-124). Ankara: Anı yayıncılık.
- Eğitim-Bir-Sen (2018). *Eğitim 2023 için başlıklar tamam, boşluklar tamamlanmalıdır*. <https://www.ebs.org.tr/manset/4719/egitim-2023-icin-basliklar-tamam-bosluklar-da-tamamlanmalıdır> adresinden erişilmiştir.
- Eğitim-İş (2018). *2023 Eğitim vizyonu beklentileri karşılamaktan uzak*. <http://www.egitimis.org.tr/guncel/sendika-haberleri/2023-egitim-vizyonu-beklentileri-karsilamaktan-uzak-2943/#.Xsk4sDozaM9> sayfasından erişilmiştir.
- Eğitim Sen (2018). *Millî Eğitim Bakanlığı'nun "Eğitimde 2023 Vizyon Belgesi" eğitimin sorunlarına kalıcı çözümler üretmekten uzaktır* <http://egitimsen.org.tr/mili-egitim-bakanliginin-egitimde-2023-vizyon-belgesi-egitimin-sorunlarına-kalıcı-cozumler-uretmekten-uzaktır/> adresinden erişilmiştir.
- Erçetin, Ş. (2000). *Lider Sarmalında Vizyon*. Ankara: Nobel.
- Fidan, Y. (1999). Bir etkinlik aracı olarak örgüt vizyonu. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 5(1), 199-224.
- Gedikoğlu, T. (2005). Avrupa Birliği Sürecinde Türk Eğitim Sistemi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1). 66-80.
- Geray, H. (2004). *Toplumsal Araştırmalarda Nicel ve Nitel Yöntemlere Giriş*. Ankara: Siyasal Kitapevi
- Gölbaşı, F. (2018). *Vizyon ve Misyon*. İstanbul: Erasmus Yayınları.
- Gülhan, F. (2021). Okul paydaşlarının tasarım beceri atölyelerine yönelik beklentilerine dayalı görüşlerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 7 (15), 235-260.
- Gür, B. S. & Çelik, Z. (2009). *Türkiye'de millî eğitim sistemi: yapısal sorunlar ve öneriler* (Rapor No: 1). Ankara: SETA.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. (5.Baskı). Ankara: Seçkin.
- İslamoğlu, A. H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Kahraman, H. & Karip, E. (2019). Türkiye'de sivil toplum kuruluşlarının eğitim politikalarına etkileri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (3), 709-722. DOI: 10.17679/inuefd.575850
- Kantabutra, S. (2020). Toward an organizational theory of sustainability vision. *Sustainability*, 12, 1125. <https://doi.org/10.3390/su12031125>.
- Kızıltepe, Z. (2017). Nitel araştırma: Yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları. Seggie, F.N & Bayyurt, Y (Eds.), *İçerik analizi* içinde (ss. 253-266). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Koşar, D., Er, E., Koşar, S. & Kılınç, A. Ç. (2018). Öğretmen atamalarında sözlü sınav uygulamasının değerlendirilmesi: Atanan ve atanmayan öğretmen adaylarının görüşlerine dayalı nitel bir analiz. *Milli Eğitim Dergisi*, 47(218), 135-162.
- Koç Akran, S. (2020). Okul gelişim modeli projesinden beklentiler: Okul yöneticilerinin görüşleri. *AJELI- Anatolian Journal of Educational Leadership and Instruction*, 8 (1), 1-17.
- Köç, A. & Ünal, O. (2018). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonuna yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 1(2), 65-79.
- MEB, (2003). *PIRLS 2001 Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi Ulusal Rapor*. Ankara, Eğitim Araştırma ve Geliştirme Başkanlığı. http://yegitek.meb.gov.tr/dosyalar%5Cdokumanlar%5Culuslararası/pirls_2001_ulusal_raporu.pdf sayfasından erişilmiştir.

- MEB, (2016). *TIMMS 2015 Ulusal Matematik ve Fen Bilimleri Ön Raporu 4.ve 8. Sınıflar*. Ankara, Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü. https://odsgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_06/23161945_timss_2015_on_raporu.pdf sayfasından erişilmiştir.
- MEB, (2019). *PISA 2018 Türkiye Ön Raporu*. Ankara, Eğitim Analiz ve Raporları Serisi. https://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/03105347_PISA_2018_Turkiye_On_Raporu.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Mingat, A. & Tan, J.P. (2003). *Tools for Education Policy Analysis*. Washington DC: World Bank.
- OECD (2003). Üst düzey eğitim sorumluları toplantısı: Yeni eğitim politika sorunları toplantı raporu 6-8 Şubat 2003 Dublin, İrlanda.
- Özden, Y. (2008). *Eğitimde Yeni Değerler*. Ankara: Pegem A.
- Özer, M. (2018). 2023 Eğitim vizyonu ve mesleki ve teknik eğitimde yeni hedefler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi / Journal of Higher education and Science*, 8(3), 425-435. <https://doi.org/10.5961/jhes.2018.284>
- Özmantar, K. Z. & Aktaş, H. İ. (2018). A Review of current problems in turkish education system. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 9(34), 2254-2288.
- Özyılmaz, Ö. (2013). *Türk Milli Eğitim Sisteminin Sorunları ve Çözüm Arayışları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Sak, R., Şahin-Sak, İkbāl, Öneren-Şendil, Çağla, & Taşkın, N. (2020). Eğitim paydaşlarının okul öncesi eğitimin zorunlu olmasına ilişkin görüşleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 34(1), 58-78. <https://doi.org/10.33308/26674874.2020341161>
- Solak, Y. (2019). *Eğitim yöneticilerinin görüşleri bağlamında 2023 eğitim vizyonu*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Şirin, H. (2009). Sivil toplum örgütlerinin eğitime ilişkin karar alma süreçlerine katılımları üzerine bir araştırma. *Eğitim ve Bilim*, 34(153), 169-182.
- TEDMEM-Turkish Education Association Think Tank. (2019). *Eğitim Değerlendirme Raporu*. Ankara: TED. www.tedmem.org/yayin
- Türk Eğitim-Sen (2018). *Vizyon belgesinin uygulanmasının dikkatli takipçisi olacağız*. https://www.turkegitimsen.org.tr/icerik_goster.php?Id=12791 adresinden erişilmiştir.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (10. Baskı). Ankara: Seçkin.

Extended Abstract

Purpose: In this research, the level of consideration of the views of the unions in education, education, training and science services branch regarding the 2023 Education Vision was revealed and tried to be evaluated in terms of the vision creation process. In addition, it was aimed to reveal the thematic classification of the views of education unions on the 2023 Education Vision and the sides that the education unions approve and disapprove in the content of the 2023 Education Vision. In the literature, teachers and administrators have been given an opinion on the wider or a dimension of the 2023 Education (Baltacı & Coşkun, 2019; Doğan, 2019; Duran & Kurt, 2019; Köç & Ünal, 2018; Özer, 2018; Solak, 2019). However, 2023 Education Vision was not evaluated by teacher unions. It cannot be considered that teacher unions with maximum number of members among union organizations are not resorted to their views about 2023 Education Vision.

Research Method: This research is in the type of qualitative research and the data were collected by document analysis method. The universe of the research consists of the public statements of the five unions, which have the highest number of members in the unions in education, education, training and science services branch, which publish public statements about the 2023 Education Vision on their internet web addresses.

Content analysis method was used in the analysis of the obtained data. The validity of the research was handled in two ways: internal validity and external validity (Yıldırım & Şimşek, 2016). In internal validity, it is taken into consideration that the results obtained with the themes created within the concepts are related with each other and whether they form an integrity with the content. In order to ensure internal validity in the research, it was examined whether the data obtained from the sources were appropriate for the content and whether the findings were consistent with the content, and themes were created in relation to the research questions. External validity is to reveal whether the research sample represents the research universe and whether it is eligible for research.

The reliability of the research was handled in two ways, namely internal reliability and external reliability (Yıldırım & Şimşek, 2016). In order to ensure internal reliability in the research, a common compromise point was provided by collecting and analyzing the data by more than one researcher. In addition, the data obtained were presented to the target audience without any comments, by direct quoting, and the explanation and interpretation of the research data was left later. In order to ensure external reliability, the research process has been explained in detail and it has been revealed that the results obtained from the research depend on the data.

Results: As a result of the analysis, the targets expressed in public statements are classified under five theme headings. These are the *School Development Model* consisting of nineteen targets; *Teachers* consisting of seven targets; *Administration and Supervision* consisting of two targets; *Students* consisting of four targets and *Teaching Program (Curriculum)* consisting of thirteen targets. While the views of ES₁, ES₂ and ES₅ were *almost entirely* taken into account in the process of creating the 2023 Education Vision; ES₃'s views are *moderate*, and ES₄'s views are *hardly* taken into account. In the process of creating the 2023 Vision, it was concluded that the principles of pluralism and inclusiveness could not be fully fulfilled. While the most evaluations were made for the “Teacher” and “Teaching Program (curriculum)” themes, the least evaluation was made for the “Student” and “Administration and Supervision” themes. While most opinions were expressed about the *School Development Model* theme; at least, opinions were expressed on the *Administration and Supervision* theme. When table two is examined, ES₁, ES₂ and ES₅ stated that they *approve* and support the majority of targets, and ES₃ and ES₄ have stated that they *do not approve* and support most of the goals. All unions expressed their *disapproval* of the goal of “Improving the wages of contracted teacher”. All unions have declared that they *approve* of the goal of “Teaching Profession Act”. While the most evaluations were made for the *Teacher* and *Teaching Program (curriculum)* themes, the least evaluation was made for the *Student* and *Administration and Supervision* themes. The theme with the highest “approve” evaluation was *School Development Model*, while the “disapprove” theme was the *Teacher* theme.

Discussion, Conclusion and Suggestions: As a result of the research, the views of ES₁, ES₂ and ES₅ were *almost completely* taken into account in the process of creating the 2023 Education Vision; ES₃'s views were *moderate* and ES₄'s views were *hardly* taken into account. It is seen that there are differences of opinion among the unions in the education, teaching and science services and the Ministry of National Education in their press statements regarding the 2023 Education Vision. Changes, regulations, innovations and reforms to be made in the education system will be made by subject experts, educators, universities, non-governmental organizations, media, etc. The following suggestion can be administered to the implementation for policy determinants by the research results. In order for the vision to be successful, the opinions of its stakeholders are taken and made with a wide consensus increases the success of the vision. Paying attention to this in future visions or changes will increase the success of the vision or change made.